

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANERBLADET

NR. 2 FEBRUAR 1964 49. ÅRGANG

Månedsskrift for Soransk Samfund

— siden 1866:

*Gennem hygiejne
til sundhed og velvære*

BRØDRENE DAHL A/s

København

Aarhus • Kolding • Odense • Nykøbing F

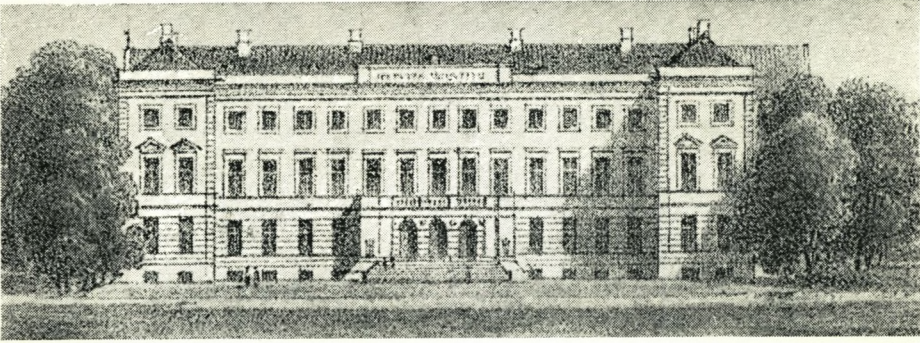
EMULSION A/s

non-ioniske emulgatorer til levnedsmiddelindustrier og tekniske formål

FABRIK OG LABOR
PALS GAARD
JUELSMINDE

SALGSKONTOR
RAADHUSPLADSEN 16
KØBENHAVN V

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORANER-BLADET

FEBRUAR 1964

49. ÅRGANG

NUMMER 2

„Græcitetens lykkelige Elskere“ Af POUL SCHJÆRFF

Soraneres arbejde for forståelsen af klassisk kultur

Fra Chr. Wilsters tid og til vore dage har en række lærde mænd, knyttet til Sorø Akademi som lærere eller udgået derfra som elever, udført et stort kulturelt arbejde med ved forskning eller oversættelser at gøre den klassiske literaturs værdier tilgængelige for dem, der ikke magter at gå til originalerne.

1963 har bragt to værdifulde bidrag.

Lektor *Henrik Haarløv*, nu ved Aurehøj Statsgymnasium, men 1942—57 lærer på Sorø, hvorfor han tør regnes til »soranerne«, udsendte kort før jul »Teofrast, Mennesketyper eller Karakteres« (Klassikerforeningen, Gyldendal), hvorved der nu gives lejlighed til at gøre sig bekendt med et værk, der har haft stor betydning i verdenslitteraturen. Oversættelsen er resultatet af mange års arbejde. Oversætteren hører til den moderne type, der gengiver

originalen på et fortrinligt nutidsdansk; sammenlignet med ældre, mere slaviske oversættelser konstateres et stort fremskridt; man kunne tænke sig, at Teofrast ville skrive således, hvis han var dansk.

Teofrast (ca. 372—288 f. Kr.) var knyttet til Aristoteles' universitet Lykeion i Athen og overtog efter sin store lærer professorstolen og ledelsen af Lykeion; begge dele skilte han sig udmærket fra. Af hans uhyre produktion (der nævnes titler på 231 værker) er kun to bevaret: Et stort botanisk opus og »Karakteres«: 30 nærgående karakteristikker af athenske medborgere af lav menneskelig kvalitet, efter Aristoteles' metode først opstillende en almen definition, derpå med påfølgende eksemplificering med mange individuelle træk. Han spidder sine ofre (f.

eks. sleske, hæmningsløse, uhumske personager), så vi ser dem for os som levende mennesker; vi erkender tydeligt, at ikke alt hellensk var »edle Einfalt und stille Grösse«, som man mente i det 18. århundrede. Forståelsen af individualismen bryder frem i den hellenistiske tid (tiden efter Alexander den Store), i litteraturen, i kunsten, i videnskaben. Teofrast er en pionér, en forløber for nutidens skildringer af hverdagens mennesker. Haarløvs oversættelse giver Teofrast, så vi forstår ham og glæder os over ham, den afløser Gottschalchs nu kun kuriøse oversættelse fra det 18. årh. (Mange af disse ældre gengivelser virker nu på os højst parodisk; fra min skoletid erindrer jeg, at den anstændige herre Jacob Baden 1792—93 gengiver Horats' gratiae nudaæ — de nøgne gratier — ved: »Gratierne i let morgendragt«!). Oversætteren har illustreret teksten med et udvalg hellenistiske terracotta-statuetter, »en nærgående skildring i ler af den samme art mennesker, som Teofrast søger at indkredse i ord.«

Teofrast har haft dybtgående virkning på eftertiden: Englænderen Thomas Overbury (1581—1613) efterlignede i »Karakterer« Teofrast (andre engelske forfattere på samme tid ligeledes), og 1688 udgav franskmændene Jean de la Bruyère (1645—96) en oversættelse af Teofrast, suppleret med hans egne sædeskildrende »Caractères«, rimeligvis satiriske billeder af hans tids kendte personer (Niels Møller: Verdenslitteraturen II, 661 og III, 72). Bruyères bog dannede skole også i det øvrige Europa. Poul Møller herhjemme fik gennem sin

rektor i Nykøbing F. kendskab til Teofrast, der gav ham forståelse af menneskeligt opfattede, undertiden karikerede hverdagstyper. (Vi kender alle Licentiaten Jens Hansen, jyske Bertel og den krøllede Frits; desuden den berømte psykologiske analyse af kusinen i artiklen »Kvindelighed«).

Vil man berige sin forståelse af mennesker, gør man derfor vel i at studere Haarløvs Teofrast; den også i det ydre smukke bog fortjener vid udbredelse.

I årets slutning fordanskede den energiske oversætter af alskens litteratur *Mogens Boisen* (s. 27) Homer: »Iliaden« og »Odysseen« (Stig Vendekærs Forlag). Mogens Boisens arbejde har bestået i at omsætte den norske rektor P. Østbyes meget estimerede Homeroversættelse til dansk. Ganske vist havde vi i forvejen Wilsters klassiske; men det er forfriskende at se det kendte i en anden ikklædning, og da forlaget har udsendt de to digte som billigbøger, er der god anledning til at sætte sig ind i eller repetere disse naturprodukter, der rummer en overdådig glæde over det at være menneske og det at være til, og som danner indgangsportalen til hele den vestlige verdens litterære kultur.

Omtalen af Homer fører os over til begyndelsen af den soranske klassiske kulturindsats, nemlig *Chr. Wilsters* Homeroversættelse.

Chr. Wilster (1797—1840) blev 1822 adjunkt ved Sorø Akademiets skole og avancerede 1828 til lektor i græsk og engelsk ved det genoprettede Akademi.

Hans skønlitterære forfatterskab, hvoraf soranere særlig vil huske »Før

var der knap skrevet paa Dansk en Bog«, et af de bedste digte til Holbergs pris, og den muntre studentervise »De første Prygl, vi i Skolen fik — det var for verbum *amare*«, kan højst indbringe ham en borgerkrans af egeløv; laurbærkransen derimod tilkommer ham som oversætter.

Ældre Homeroversættelser (Hans Seidelin 1798, Jens Baggesen 1816 og 1825) var for ham »advarende Fyrtaarne på hans vanskelige Sejlads«, mens Poul Møllers Odysseefragment blev inspirerende. Efter en penneprove »Iliaden«s 9. sang, i »Blandinger fra Sorø« 1831 og metriske studier over hexametret udkom 1836 »Iliaden« og 1837 »Odysseen«, uovertrufne gengivelser på det herligste dansk. Skønt svag af helbred påtog han sig en ny opgave og nåede før sin tidlige død at oversætte otte tragedier af Euripides 1840. (Om Wilster se bl. a. DBL, bind XXVI 1944, s. 20—25).

I dette århundrede blev Homer omarbejdet af den store filolog M. Cl. Gertz (1844—1929) 1909—12, og ved samme fremkom 1923—24 en selvstændig oversættelse, yderlig korrekt, men uden synderlig forståelse for stil og poetisk farve (DBL, bind VIII 1936, s. 71). Heldigvis besørgede A. Kragelund (f. 1894, s. 14) påny Wilster udgivet 1928—30, forsynet med indledning og kommentar, så nu har vi atter adgang til den gode Homeroversættelse. Kragelund har tillige 1941 oversat Longos' (ca. 200 e. Kr.) lille hyrderoman »Daphnis og Chloe«, en »lækker« rokokoaftig skildring af et ungt pars elskov i landlige, idylliske omgivelser. Ebbe Sadolins yn-

defulde tegninger er ganske i tekstens ånd.

I maj 1840, nogle måneder efter Wilsters død, efterfulgte *Ernst Frederik Christian Bojesen* (1803—64) denne som lektor i græsk ved Akademiet; 1843 konstitueredes han, og 1847 udnævntes han til rektor ved opdragelsesanstalten og skolen; 1863 blev han rektor i Roskilde. (DBL, bind III 1934, s. 397—99. — Den store Sorø-Bog, II, s. 536—39, 581—82).

Han var en fin filolog, musikalsk og en dygtig, men streng lærer, der bragte orden på skolen, og han savnede heldigvis ikke humor. Sophus Schandorph, der var elev på Sorø i Bojesens tid, omtaler ham ofte, både med kritik og forståelse (se mine artikler i Sor.-Bl., 12. årg. og 48. årg.); når han holdt sine straffeprækenere, kunne han i sin ophidselse fortale sig ret pudsigt; således endte han engang en reprimande til en synder således: »Ja, ja — vi mødes nok en Gang i Tugthuset!« (H. Schwannenflügel: »Ingemanns Liv og Digtning« 1886, s. 453). Oversættelser af klassisk litteratur har han ikke ydet, men han har fremmet forståelsen af Aristoteles i vægtige arbejder over hans Politik, Statslære og Ethik (Skoleprogrammer fra Sorø 1844—45, 1851—52, 1858—59).

I min barndom i Sorø i 90-erne så jeg af og til en smuk, hvidskægget ældre herre færdes i skovene; han var iført det nu aldeles ukendte klædningsstykke, en havelok (opkaldt efter en engelsk general Henry Havelock, der bar en kappe uden ærmer og med fast slag.) Det var skolemanden og digteren

Michael Rosing (1830—1904). Han kom fra Herlufsholm til det idylliske Sorø; konstitueret lærer 1863, adjunkt 1865, overlærer 1882, afsked 1901. Med rette beboede han (siden 1883) Ingemanns hus, thi han var digter, romantisk epigondigter med front mod den frembrydende realisme. Af hans digtning lever nu kun »Jeg har baaret Lærkens Vin-ge« 1859 og sangen om Slesvig »Der er Haab i vort Bryst«, skrevet til skyt-tefesten i Sorø den 30. oktober 1867 (Andreas Dolleris: »Michael Rosing« 1923, s. 159—60). Den stod i »Baldur«-sangbogen, og vi istemte den ofte med stor rørelse, ikke mindst på grund af melodien »Nu han sväfvade kring«. Også min afdøde ven H. G. Olrik mindedes denne sang: »Selv de, der ellers ikke brød sig om Poesi og al det, kendte dog nok Rosing som Digter af den stemningsbaarne Sang om »Slesvigs Befrielsesdag«, selvom vi jo med vor bedste Villie vanskelig kunde gøre os solidariske med »de Mænd, som har følt, at Gud Herren os slog« (Sor.-Bl. 8. årg., s. 83). Højt vurderet og yndet blandt gamle soranere er Rosings smukke Hyldest til Frederik II: »Kong Fred'rik, glæd dig i din Grav«, skrevet til skolens 300 års jubilæum 1886.

Allerede på Herlufsholm havde Rosing 1862 oversat Pindars fjorten olympiske oder; i Sorø fortsatte han med samme hellenske skjalds pythiske, nemiske og isthmiske oder (Skoleprogrammer fra Sorø 1890—93) og viste sig som en god gengiver af disse ophøjede poesier (DBL, bind XX 1941, s. 184—85.).

En af Sorøs berømteste sønner *Vilh.*

Andersen (1864—1953, s. 82), gennem 22 år (1908—30) den gudbenådede dansk-lærer ved Københavns universitet, var tillige en stor klassisk filolog. Han kendte sin Horats på fingrene, og i det mægtige opus »Horats« 1939—51, 4 bind i 6 dele, har han i krigens onde år ydet sit bidrag til hævdelsen af dansk humanistisk kultur; en undersøgelse af digteren og hans eftervirkninger i Europa gennem tiderne, med Horats' »frimandssyn« som bærende motiv. Rundt om i værket levendegør han digterens poesi med en lang række oversættelser, snart i originalens versmål, snart i moderne versformer.

Allerede 1903 udsendte han et lille bind af Horats' lyriske digte, oversatte på danske vers. 23 år gl. havde han oversat digte af den lidenskabelige Catull, og 1934 kom en oversættelse af Aristofanes' to komedier »Skyerne« og »Fuglene«.

En stor Horatskender og -elsker var *Alfred Glahn* (1865—1934); konstitueret som lærer på Sorø 1897, adjunkt 1898, overlærer 1908, lektor 1919.

Stor tak skylder jeg ham for hans interessevækkende danskundervisning; hans timer var for mig en fest, undtagen når han sarkastisk gennemgik de danske stile; engang skrev han under en af mine skriftlige udarbejdelser: »Den røde Traad«, og på mit spørgsmål om, hvad det skulle betyde, svarede han: »At den ikke er der!«

Stor tak skylder vi alle hans Horats-oversættelser; de latinske versformer fandt han uanvendelige på vort sprog, hvorfor han gengav Horats' satirer og breve i fri rimbrevstil og de lyriske

digte i strofiske, rimede vers; herved kom Horats' rige menneskelighed til sin ret. 1903 kom »Nogle Digte af Horats« (Skoleprogram fra Sorø 1903), 1906 »Horats Lyriske Digte i Udvalg« og året før »Satirer og Breve i Udvalg«.

Således »trænet« oversatte han 1919 Horats Breve, I. og II. bog, og 1920—22 »Oder« I.—IV. bog samt »Carmen Saeculare«, alle med instruktive oplysninger. Et stort og godt værk, hvorved han har sat sig et varigt minde i vort kulturliv.

Højt agtet og elsket som lærer og menneske var *Hans Holten-Bechtolsheim* (1875—1941); konstitueret adjunkt på Sorø 1904, udnævnt til adjunkt 1905, lektor 1919. Han evnede som få at interessere og sætte i gang, opfyldt som han var af sine fag og af alt menneskeligt; aldrig gik han i stå, livet igennem arbejdede han på sin udvikling; på sin fornøjelige måde søgte han at gøre os til tænkende væsener (»Bare de herrer ville prøve på at tænke to tanker i sammenhæng!«).

Inden for græsk i videste forstand, sprog, kultur, åndsliv, blev han en af de store, anerkendt af alle.

Som den første fremsatte han tanken om en samlet udgave af Platon til afløsning af C. J. Heises ottebinds oversættelse 1830—59. 1932—41 kom da Platons »Skrifter i Oversættelse«, udgivet ved Carsten Høeg og Hans Ræder, 10 statelige bind, oversatte af vore bedste filologer; værkerne gengivet i naturlig dansk sprogform. Her har Holten oversat ikke mindre end 7 skrifter af Platon. Det tjener vor kultur til ære, at dette storværk 1953—55 kunne udsen-

des i et nyt oplag. Enkelte af Platons dialoger havde Holten allerede oversat 1916 og 1924, og 1926 fordanskede han et udvalg af Xenofons »Minde-skrift om Sokrates«. Også hans små lærebøger i græsk religion, mytologi og sagn vandt fortjent anerkendelse.

En lærd forsker, en inciterende lærer og en frodig, livsglad personlighed var *Poul Helms* (1884—1959), 1918 konstitueret som adjunkt på Sorø, udnævnt adjunkt 1919, lektor 1928, afsked 1954, der værdigt fortsatte Sorøs glørværdige klassiske traditioner.

Hans studier koncentreredes om græsk filosofi, for hvis udvikling han foruden i afhandlinger i Teologisk Tidsskrift 1916 og i Skoleprogrammer fra Sorø 1924 og 25 gjorde rede i syv værker, derunder monografier over Platon 1931 og Aristoteles 1933.

Efter disse arbejder udsendte han i årene 1949—58 en række oversættelser af Aristoteles' skrifter, ialt syv, der giver et fyldigt billede af denne altomfattende forsker. Helms viderefører hermed E. F. C. Bojesens værk fra forrige århundredes midte. Dertil kom 1956 oversættelse af Epikurs »Filosofiske Breve og Hovedlærdomme«, der viser denne filosofers aktualitet (Atomlære). Alt i alt et stort livsarbejde (DBL, bind X, 1936, s. 12—13. — Kirke-lig Haandbog 1959, s. 360).

Ved mere end et århundredes virke har Sorø således placeret sig smukt i bestræbelserne for at vække forståelse for, hvad vi skylder Rom og Hellas, disse landes store mænd og grundlæggende kultur.

Soranerfrokosten

Torsdag den 6. februar 1964.

Det var en af de dage, hvor vinteren rasede, at jeg drog ind til denne måneds frokost. Det ellers så fredelige Øresund piskedes af en orkanagtig blæst; frådende bølger med hvide skumtoppe. Fra bussen nød jeg dette opøjede syn og lod varmen gennem-sive mine gamle lemmer.

Præcis på slaget tolv vandrede vi op til madsalen — bordet var prydet med de traditionelle flag, stager, skønne tulipaner og Jornils milde gaver.

Kann motiverede på en original måde det obligate leve for skolen; han havde for nylig studeret Olaf Carlsens bog »Christian Molbech og Sorø«; fra dennes III. del citerede han forordet, der konstaterede, at Sorø havde haft skæbnebestemmende indflydelse på Molbech, og at Vilh. Andersen havde bekendt: »Jeg var aldrig blevet mig selv, hvis jeg ikke havde gået på Sorø Akademis skole«; når Sorø med omtrent 100 års mellemrum havde haft afgørende betydning på to så fremtrædende åndspersoner, var det *vel* anbragt at udbringe et leve for den kære skole.

Det skete, hvorefter vi intonerede første strofe af Hauchs »Jeg ved et sted« — her lettede det foredraget meget, at man kunne skæve op til gengivelsen af strofen på væggen: alle 28 sang med, lige fra Nestor, den 90-årige Elving, og til den yngste deltager fra 1949.

Som en behagelig efterslæt fra jule-tiden serveredes en prægtig flæskesteg med en fortrinlig sprød svær: (den var ikke svær at tygge; ha!).

Otto Boserup, som man genså med glæde efter en tids fravær, syntes, at Sorø gamle kirkegård befandt sig i en elendig forfatning, hvad han demonstrerede i enkeltheder — dog holdt man af stedet alligevel. *Skodshøj* fortalte en mystisk historie om kattejagt i hans skoletid (ca. 1920); han mente, at *Jornil* kunne gøre nærmere rede. *Saxtorph* forsikrede, at kattejagt også eksisterede omkring 1939, og jagten var godt organiseret. *Jornil* ville forsvare sig, og det gjorde kattene også; takkede Hoffgaard for hans initiativ, appellen, at gamle soranere i provinsen skulle mødes tvangfrit; han håbede på stor deltagelse til mødet i Holbæk, hvorpå han (ligervis som Cato endte hver tale med det berømte »Præterea censeo, Carthaginem esse delendam«), ymtede noget om værdifast anbringelse af Samfundets midler og bogen om soranere 1940—65, hvorom man vist kunne forhandle med en soransk bogtrykker. *Schjærff* ønskede klarere besked om kattene — de implicerede bevægede sig om sagen ligesom katten om den varme grød! *Kann* konstaterede atter, at man foreløbig manglede manden til at udarbejde en soranerbog. *Hoffgaard* læste fra censor P. A. Rosenbergs erindringer om hans skolekammerater Herman Bang og Karl Madsen, den navnkyndige museumsmand, hvad der gav *Thorlacius-Ussing* lejlighed til at berette om, hvorlunde Karl Madsen engang i Th.-U.s skoletid havde besøgt skolen, og at rektor Hoff havde præsenteret berømtheden med følgende ord: »Her ser I en mand, der er blevet en stor mand uden nogen-

sinde at have bestilt noget!« Endelig bragte *G. N. Bugge* en hilsen fra vor kammerat *Hans Rose* i U.S.A., der beklagede en noget uregelmæssig tilsendelse af *Soraner-Bladet*.

Som sædvanlig havde vi det dejligt, så jeg håber, at vi mødes alle 28 og flere til *torsdag den 5. marts* h. a. (= hoc anno).

P. Sch.

Der bliver
GENERALFORSAMLING
i Soransk Samfund

tirsdag den 21. april kl. 19,30

i

Håndværkerforeningen

Dr. Tværgade 2, København K.

Dødsfald

Fhv. højesteretsdommer *P. C. Poulsen*
* 17. oktober 1873 — † 2. januar 1964

Godt 90 år gammel døde fhv. højesteretsdommer *Poul Christian Poulsen* den 2. januar 1964. Han blev født i *Korsør* som søn af senere stationsforstander i *Sorø* *P. O. Poulsen* og hustru *f. Jacobsen* og kom 1887 på *Sorø*, hvorfra han blev student 1892. Efter juridisk embedseksamen 1898 gennemgik han en alsidig uddannelse ved retskontorerne *Bregentved-Gisselfeld*, *Varde*, *Roskilde* og *Skanderborg*; det gav ham gode erfaringer fra det praktiske retsliv, vidtgående kendskab til og stærk kontakt med folk, samt en udpræget realitetssans.

Således rustet begyndte han 1907 sin københavnske karriere, der gennem den gl. kriminal- og politiret, byretten og Østre landsret 1931 førte ham op til højesteret (dommer dér 1931—43).

Han erindres i denne høje ret som en særdeles indsigtfuld, men tillige meget kritisk dommer, der løste problemerne ud fra en nøgtern praktisk vurdering. Han var tillige humant indstillet, hvad der gav sig udslag i, at han 1936—41 var formand for *Fængselshjælpen*, til støtte og gavn for dem, der efter udstået straf trængte til en

hjælpsom hånd. I sit otium fulgte han opmærksomt retsudviklingen herhjemme; i dagspressen sagde han sin uforbeholdne mening, bl. a. om besættelsestiden og straffene fra dengang, og han var altid langt fra enig med politikerens syn.

P. C. Poulsen var et ivrigt medlem af *Soransk Samfund*, hvis generalforsamlinger han i 20-erne og begyndelsen af 30-erne dirigerede fast, men elskværdigt (se *Sor.-Bl.*, 16. årg., s. 95). Han efterlader sig hustru *Fanny Poulsen*, f. *Behrendt*, med hvem han 1908 indgik ægteskab, og sønnen, *hrs. P. E. Behrendt-Poulsen*. Overensstemmende med den gamle fine mands natur foregik begravelsen i stilhed. — En broder til *P. C. Poulsen* er fhv. boghandler *Knud Poulsen*, f. 1877, på *Sorø* 1889—93, bosat i *Virum*.

P. Sch.

Fhv. gdr. *Anthon Strarup*

* 3. juni 1878 — † 11. januar 1964

85 år gammel døde fhv. gdr. *Anthon Strarup*, *Sorø*, efter tiltagende svagelighed.

Han stammede fra *Sorø Dampmølle*, gik 1892—93 på *Sorø Akademi* og fortsatte siden som landmand. Hans far købte gården »*Friheden*« ved *Ringsted*

vej, og ved faderens død overtog Strarup gården, som han drev på bedste måde. En overgang var han medlem af Sorø landdistriktsråd.

I slutningen af 30-erne solgte gdr. Strarup »Friheden« til Sorø kommune og byggede en villa på den modsatte side af Ringstedvej, ved Sorøhallen; her har han siden nydt sit otium sammen med sin hustru og har haft den glæde at have en af sine døtre, tandlæge *Bodil Strarup*, (s.' 26), boende.

Strarup var en flink og rar mand, der altid har været meget afholdt af naboer og bekendte, men levet ret tilbage trukket. Han efterlader foruden sin hustru og datteren i Sorø en søn, kontorchef *Emil Strarup*, (s.' 25), ansat ved Haslev kommune, og endnu en datter, provisor *Inger Strarup*, Øresundsapoteket i København.

C. G. E.

Redaktør, forretningsfører *K. Wilhelm*

* 9. april 1911 — † 16. januar 1964

Redaktør af »Købmandens Fagblad« (siden 1936) og »Faglærte Købmænd«s forretningsfører *K. Wilhelm* døde pludselig den 16. januar. Vi tillader os at aftrykke den smukke karakteristik, som købmand *G. Wieder*, »Faglærte Købmænd«s formand, gav i fagbladet:

Den 9. april 1961 lykønskede jeg her i bladet *Wilhelm* på hans 50 årsdag og udtalte ved samme lejlighed håbet om, at han måtte få mange gode arbejdsår i tiden fremover.

Men således skulle det ikke gå.

Wilhelm døde uden forudgående sygdom torsdag den 16. januar og blev begravet fra Brønshøj Kirke mandag den 20. januar.

Det blev atter bekræftet, at ingen kender dagen, før solen går ned.

Wilhelm var født på Thuro i 1911 som søn af skibskaptajn *Wilhelm* og gik 1926—28 i skole på Sorø Akademi. Sin købmandsuddannelse fik han hos købmand *Thomsen*, Skibby, Sjælland.

I en meget ung alder etablerede han sig i København i Holmbladsgade og flyttede senere til Kroghsgade 1 på Østerbro, hvor han drev forretning indtil 1944.

Her slutter *Wilhelms* æra som selvstændig købmand, og en helt ny begynder. Organisationstanken havde fået et voldsomt tag i ham. Han havde afsløret sig som den fødte organisator, og Faglærte Købmænd, som han havde tilsluttet sig, fra foreningen blev stiftet i 1932, viede han nu resten af sit liv.

De tjenester, han har gjort købmændene under rationerings- og maksimalpristiden og ikke mindst i huslejesager, er legio. Jurist var han ikke, men hans hjerne var skarp som en jurists, og han klarede med bravur de vanskeligste sager. Han var i mange år lægdommer i Københavns Boligret, og hans indsats her er kommet mange af foreningens medlemmer tilgode.

Det var også på *Wilhelms* forslag, vi gjorde foreningens blad til et af de første selvejende foreningsblade, og også dette lykkedes med succes.

I foreningens kampår, hvor den så at sige sloges for sin eksistens, kunne *Wilhelm* være noget hård i debatten, men jeg tror ikke, han skabte sig uvenner, for man måtte jo indrømme, at han i mangt og meget havde ret eller fik det, efterhånden som årene gik.

Der kunne skrives mange sider om *Wilhelms* fortjenester indenfor foreningen, men nu er det for sent — vi skulle hellere have givet ham nogle flere blomster, mens han levede.

Det bliver svært at løfte arven efter *Wilhelm*, og vi må håbe, det må lykkes.

Jeg vil slutte med at citere et par linier, som købmand *Baunsøe* skrev i

vort jubilæumsblad i 1957, thi jeg synes, de linier vil være en smuk afskedshilsen til redaktør og forretningsfører Wilhjelm.

*At ville, det er sagen —
såvel i småt som stort,
at ville frem med dagen
og få en gerning gjort.*

Æret være hans minde.

Gustav Wieder.

Forfatteren, redaktør *Helge Kaarsberg*

* 13. oktober 1896 — † 22. januar 1964

Ved årsskiftet fratrådte Helge Kaarsberg sin stilling som redaktør af »Aalborg Stiftstidende«s søndagstillæg. Få dage senere ramtes han af en hjertelidelse, som nu har medført døden.

Helge Kaarsberg var søn af den bekendte amtslæge i Sorø Hans Kaarsberg (1954—1929). Han gik på Sorø 1906—13 og udgik 1913 med realeksamen. Fra sin eventyrlystne og litterære fader arvede han interessen for primitive folkeslag og litteratur. Den store verden lokkede ham: 1919—22 var han plantagebestyrer på Sumatra, 1923—29 driftsleder af otte plantager i Uganda. Oplevelserne gav ham stof til fem frodige og vel fortalte bøger og en lang række artikler. Hjemvendt slog han sig ned i Aalborg som journalist, først som politimedarbejder og retsreferent, senere gennem 30 år som redaktør af »Aalborg Stiftstidende«s søndagstillæg, hvor han løste en betydningsfuld opgave med at give dette en høj standard og åbne adgang for unge skribenter.

Som faderen var han en farverig personlighed, dertil fin og rettænkende.

Foruden Helge K. har fire andre brødre gået på Sorø. Ingeniøren, cand. polyt. *Hakon Kaarsberg* 1888—1935, pr. 04, forfatteren *Rolf Kaarsberg* 1893—1959, r. 10 (se Sor.-Bl., 44 årg., s. 71),

tandlægen *Ulf Kaarsberg*, f. 1895, s. 12, og tandlægen *Peter Kaarsberg* 1904—1942.

Sælsomt, at Helge Kaarsberg skulle gå bort, just som han havde sluppet arbejdet, som han elskede så højt.

P. Sch.

Nye medlemmer af Soransk Samfund

Dr. V. *Daniel L. Schrader*, C/o Sr. Ing. N. I. Schrader, Avenida San Martin 1871, Bella Vista (F.C.N.G.S.M.), Provincia de Buenos Aires, Republica Argentina (livsvarigt medlem).

Lektor *J. Damgaard Sørensen*, Søgade 9, Sorø.

Lektor *S. Stevns Hansen*, Sorø Akademi, Sorø.

Lektor, museumsinspektør, mag. art. *Tage E. Christiansen*, Skipperstræde 14, Dragør.

Handelselev *Niels Erik Ousen*, Esplanaden 18, 3., København K.

Per Krogsgaard, Knudsvej 7, Frederiksberg pr. Sorø.

Øjenlæge *Ejnar Thykier-Nielsen*, Stavangergade 4, 2., København Ø.

Christian Bistrup, Kollemosevej 41, Virum.

Direktør *Ib Nørgaard*, Egebjergvej 4, Nykøbing Sjælland.

Flyverkaptajn *Kjeld Rønhof*, Alleen 73, Kastrup.

Hovedbogholder *B. Schaldemose*, Fuglegårdsvænget 21, Gentofte.

Morten Westh Bruhn, Jansvej 49, København S.

Fabrikant *Knud Palm-Nielsen*, Store Møllevej 36, København S.

Civilingeniør *Johan Bang Ullner*, Paradishegnet 23, Holte.

Hans Rose, 10 Overbrook Drive, Northport, L. 1. N.Y. U.S.A.

Redaktør *Sv. Irgens Hansen*, Ejsbølvej 10, Haderslev.

Professor *Niels K. Hermansen*, Høstrupsvej 20, København V.

Grosserer *Poul Soele*, Klostervej 22, Hillerød.

Pastor *Aage Dahl*, Grønnevej 36, Virum.

Provst *Aage Bugge*, Hvidehusvej 5, Allerød.

Distriktschef *Peter J. Wamberg*, Eidsvåg pr. Bergen, Norge.

Arne Lund, Hans Brogesgade 5, Aarhus C.

Direktør, ingeniør *Børge Flamand*, Graversensgade 15, Ringsted.

Direktør, cand. polit. MF *Jørgen Jensen*, Strandvænget 11, Rungsted Kyst.

Disponent *Ove Mørch*, Carolinevej 22, Hellerup.

Anders Wille-Jørgensen, Falen 21 A, Odense.

De 200 raske gamle Soraneres Stipendium

har modtaget følgende gaver:

Ekspeditionssekretær *A. Feilberg* har i anledning af sin 80 årsdag i november 1963 skænket en kreditforeningsobligation (7 %) stor 200 kr.

Læge *Ove Clausen*, Vorbasse, har i anledning af sin 60 års fødselsdag skænket et kontant beløb på 250 kr.

Feilberg og Clausen er i den anledning indtegnet som konsolidanter.

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i marts:

3. Repræsentant *Aage Stenersen* (f. 1894), på Sorø 1907—08.

5. Trafikflyver *Jacob Fr. Gregers Brønnum Scavenius* (f. 1904), r. '21. Rejst til Amerika.

6. Formd. Chr. Vilh. Lauritz Meyer (f. 1889), Formosavej 39, København S.

7. Fhv. bestyrer *Johs. Bernhard Dupont Hass* (f. 1899), Højen Mandrup, Skibby.

9. Politimester *Karl Fenger-Eriksen* (f. 1899), Ringkøbing.

11. Kontorchef (Østifternes Kreditforening) *Carl Einar Rasmussen* (f. 1884), Egernvej 35, København F.

11. *Oluf Peder Skaftø* (f. 1894), s. '11

11. Assistent *Frederik Schultz-Lorentzen* (f. 1899), Prinsessegade 52, København K.

12. Civilingeniør *Karl Wilken Rasmussen* (f. 1894), Ved Renden 37, Søborg.

14. Tandlæge, fru *Martha Sophie Henrikka Anda*, f. Nielsen (f. 1894), Stavanger.

14. Reklamekonsulent *Ove Sten Porsild* (f. 1914), Malmlosevej 84, Holte.

15. Overbibliotekar *Torben Glahn* (f. 1904), Dansk centralbibliotek for Sydslesvig, Flensborg.

16. Direktør, civilingeniør *Aage Kann Rasmussen* (f. 1904), Møllehøjgaard pr. Krogstrup, Horns Herred.

16. Fuldmægtig *Egon Bertelsen* (f. 1914), Glentevej 5, Haslev.

18. *Peter Olaf Julius Malling* (f. 1879), på Sorø 1888—92.

19. Centralbibliotekar *Gertrud Glahn* (f. 1899), Hobrovej, Randers.

19. Tandlæge *Finn Ejvind Thorsen* (f. 1914), Holtebakken 9, Niverød pr. Nivå.

22. Bankfuldmægtig *Arne Morell* (f. 1894), Amager Fælledvej 11, København S.

24. Fhv. telegrafassistent *Karen Magdalene Veistrup* (f. 1894), Refsnæsgade 52, København N.

24. Civilingeniør *Jacob Dahl Veyhe* (f. 1904), Thorshavn, Færøerne.

26. Direktør, civilingeniør *Chr. Fredtoft* (f. 1914), Paludan-Müllersvej 8, Odense.

Lektor *A. Kragelund* (s. '14) har af Carlsbergfondet fået tildelt 51.300 kr. til en udgave af Holbergs tre levnedsbreve.

*

Ministeriet for kulturelle anliggender har den 11. januar 1964 beskikket dommer *Halvor Foss Fogh* (s. '25), Tønder, til formand for fredningsnævnet for Tønder amtsrådsreds.

*

Ny organist i Sorø:

På mødet den 15. januar besluttede Sorø menighedsråd at udnævne den 27-årige organist *Knud Vad* (s. '55) til organist *Finn Reiff's* efterfølger. *Knud Vad* har 1961 været vikar ved Sorø kirke og ved skolen, men var nu organist ved Bethlehemskirken i København. Han har en fin musikuddannelse, derunder organisteksamen 1959; hans debutkoncert i Vor Frelsers kirke i København omtaltes med stor anerkendelse, så man får i ham en værdig efterfølger at organist *Reiff*. Blandt ansøgerne til stillingen i Sorø var han klart suveræn. Han tiltræder 1. maj. Man regner med, at han tillige ansættes ved Sorø Akademis skole, hvis rektor gerne ser ham som musiklærer ved skolen.

*

Under 25. januar 1964 er direktør for Den sjællandske Bondestands Sparekasse *Herluf Krog-Meyer*, R. I af D., Hellerup, udnævnt til kommandør af Dannebrogordenen.

*

Undervisningsministeriet udnævnte den 20. december 1963 den 29-årige havearkitekt *Torben Michelsen*, Krøjerup, til *akademigartner* efter professor *Georg Georgsen*. *Torben Michelsen* er vel kendt med akademihaven, han har nemlig fra september 1960 til september 1962 været assistent hos prof. *Georgsen*. Han er fynbo, tog realeksamen fra Odense katedralskole og uddannedes ved forskellige fynske planteskoler, hvorefter han studerede ved Landbo-

højskolen (havebrugskandidat 1958); han var tillige 1957—59 elev på Kunstakademiets afdeling for havekunst, og 1958—59 konsulent for Østifternes Haveselskab i København. Før han blev assistent hos prof. *Georgsen*, var han 1959—60 ansat på tegnestuen hos prof. i havekunst ved Kunstakademiet *C. Th. Sørensen*.

Siden november 1960 har han sammen med sin hustru, keramikeren *Betty Engholm*, boet i *Krøjerup*, hvor ægteparret købte og istandsatte et bondehus. Den nye gartner har sat sig det mål at gå frem med pietetsfølelse samt opretholde havens og de to kirkegårdes fine stand.

*

Sorø Bystation nedlagt.

Nytårsaftensdag afgik det sidste personbefordrende tog fra Sorø by til »landstationen«, og Sorø-Veddebanens 60-årige virketid er slut.

Allerede for 30 år siden blev banen nedlagt og selve stationsbygningen solgt (den fungerer nu som rådhus), kun godsekspeditionen blev opretholdt via pakhuset, som nu også sælges. Jernbanesporet bibeholdes dog, så DSB stadig fra hovedstationen kan videreeksperere hele vognladninger til sine store kunder i byen, først og fremmest slagteriet, gasværket, trælasten, olie-firmaer og større købmænd.

De trafikale fremskridt har atter raderet lidt i det kendte bybillede fra dengang.

*

Den 21. januar talte provst *Harald Sandbæk*, Holmens kirke, København, i gymnasieforeningen »Baldur«.

Emnet var »Gammel og ny moral«, han drøftede de to slags love, der altid findes: de skrevne, hvis overtrædelse håndhæves ved bøder og fængselsstraffe, og de uskrevne, for hvis overtrædelse man ikke straffes med straf i egentlig forstand. Provsten mente ikke, at man kunne opstille nogen moralkodeks med det nye testamente som grundlag.

Til kamp mod cigaretterne!

95 % af eleverne i 2. og 3. g på Sorø Akademi ryger, fastslår »Billedbladet«s nr. 4 og tilføjer, at ministeriet skal nære planer om at inddrage rygetilladelser i læsetimerne mellem kl. 17 og 20!

Tvillingerne Michael og Steffen Skovmand (3.g.n.) er blandt de første, der har taget konsekvensen af den meget omtalte chokrapport og tilmed startet en anticigaret-forening!

Mon der ikke blandt Gammelsoranerne findes en pibefabrikant, som kunne tænke sig at begave »Baldur« med en sending piber *snarest* for således at støtte det gode formål?

*

Noter fra Randers fra året der svandt.

Som sidste år fejrede Randers-soranerne også i år Holbergs fødselsdag. Den 3. december om aftenen samledes 11 gamle soranere hos kriminaldommer Evensen, Randers. De traditionelle »gule ærter« vederfaredes retfærdighed, ledsaget af aqua vitæ quantum satis. Sangene i den gule sangbog blev flittigt benyttet, og man mindedes den nylig afdøde soranske digter Aage Lind ved at synge en af hans sange til indledning (»Vi var en flok fra øst og vest«). Overlærer Warthoe Hansen ('34) læste et stykke af »Mascarade«, og ellers gik aftenen med munter passiar, til man skiltes lidt over midnat.

Den 11. december nedlagde civildommer Hallenberg og undertegnede på Randers-soranernes vegne en krans på Aage Linds grav på Hvilsager kirkegård.

Der har i år ikke været afholdt båtøkkamp, men man agter igen i år at tage en dyst.

Jens Madsen.

*

Landsretssagfører Erik Pontoppidan fyldte den 31. januar 70 år. Han er bl. a. formand for »Politiken«s bestyrelse. I et interview (»Politiken«, 19. januar) fortæller han om Pontoppidan-slægten, både han og to af hans sønner

er — noteres det med berettiget stolthed — klassisk-sproglige studenter fra Sorø. Kostskolelivet, der giver selvstændighed, lovprises. Blandt slægtns medlemmer er som bekendt Henrik Pontoppidan, hvis trilogi »Det forjættede Land« Erik P. anser for hans bedste; landsretssagføreren fremkommer med den overraskende oplysning, at man i slægten anså præsten Morten Pontoppidan for en større digterisk begavelse end Henrik. Interviewet giver et tiltalende indtryk af en alsidigt interesseret personlighed: Natur og friluftsliv optager ham stærkt; som jurist har forsvaret hans særlige bevågenhed, han kunne slet ikke tænke sig at være anklager; og han mener, at det blad, i hvis bestyrelse han sidder, er en nødvendighed: »Der skal være et blad, som hedder »Politiken«.

Terrænsport

Konkurrencen mellem Soranere og Gammelsoranere afvikles iår søndag den 8. marts 1964.

Løbet, der jo if. reglerne ikke er mere end 8 km i luftlinie, afvikles iår for 10. gang.

Deltagerantallet er ret begrænset, så svar lidt rask, hvis du vil være med.

Tilmelding med frankeret svarkuvert til J. Råschou-Nielsen, Nikolaj Plads 7, 1. sal, tv., K.

REDAKTION:

Højagervej 67, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff. Tlf. 86 38 32 (ansvarshavende) og Algade 70, Vordingborg, overbibliotekar C. G. Elberling, Tlf. 511 (subs. 638).

EKSPEDITION:

Vesterbrogade 2 D, København V. Direktør C. C. Hoffgaard, Central 1918.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

**FILTFABRIKEN
NORDEN** ½

Lyngby Hovedg. 4, Lyngby
Dir. Peter de Neergaard

Mogens Krog-Meyer
Højesteretsadvokat

Gothersgade 109, K
Minerva 5800

Johs. Brinck

AUT.
GAS- OG VANDMESTER
SORØ

Krystal - Glas - Porcelæn

Nørregades Glashandel

NØRREGADE 30 - KØBENHAVN K - CENTRAL 12.922

BANKEN
for **SORØ**
OG OMEGN
Aktieselskab

Tlf. 4 - 134
1. kl. værelser og smukke
selskabslokaler
Største og førende

HOTEL POSTGAARDEN, SORØ

**SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ**

TLF. *27 . POSTKONTO 7163

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt
Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**

De kendte Kaina- og Nova-Produkter
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.

Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.

Tønning St. VISSINGGAARD LABORATORIUM Tlf. Brødstrup 414

ORLA V. NIELSEN

Telefon Sorø 258

Byens førende forretning i

Akademibeklædning

STAALKONTORET

v. R. E. Brincker

Malmøgade 7

København Ø

Sorø Akademi i Skovdistrikt

Har De kakkelovnen, har vi brændet

Telefon 125

V. POULSEN & A. SØRENSEN

Murermestre

Molbechs Allé 8 — Telefon 151

Grundlagt 1917

TH. C. JENSEN

1ste KLASSES SKRÆDERI

Vedelsgade 14

Telefon 358

Sorø

Sorø Spare- og
Laanekasse

Telf. Sorø 89

Kalundborg Shipping Agency

J. Rødgaard Hansen
statsaut. skibsmægler
Kalundborg

Befragtning og klarering

Telex: 5477 Kalship

Telefon: 1700

KNALLERT

— til hårdt daglig slid

Advokat

HARALD QVIST

Landsretssagfører

Mødeberettiget for Højesteret

Frederiksberggade 25

C. 3264 — MI. 3364

Lrs. G. Tage Nielsens efft.